

TEORIA FRUMOSULUI ÎN DESIGNER INTERIOR ȘI ARTĂ, ÎN SECOLUL XXI –LEA

Tatiana BRAGUȚA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Folosind informația și viziunea proprie am definit conceptul de frumos din istorie până în perioada secolului al XXI-lea, trecând prin rațiunile marilor gânditori a istoriei: Platon, Kant, Sfântul Augustin. Am făcut apel atât la rațiune cât și la experiență în scopul realizării unei sinteze, unde s-a urmărit evoluția socială, informatizarea excesivă, apariția noilor tehnologii care au dus la dezvoltarea conceptului de frumos, în urma cărora s-a dezvoltat designul și arta. Apariția designului inteligent care este strâns legat de funcționalitate. Pornind de la ideea că viitorul se construiește astăzi am prezentat câteva din persoanele secolului prezent care lasă o amprentă în lumea designului.

Cuvinte cheie: frumos, design, concept, funcțional, viziune, inspirație.

Estetica, teoria frumosului este o disciplină filozofică ce studiază esența, legitățile, categoriile și structura atitudinii umane față de realitate, atitudine caracterizată prin reflectarea, contemplarea, valorizarea și făurirea unor trăsături specifice ale obiectelor și proceselor din natură, societate și conștiință, sau ale creației omenești. Criteriile estetice se schimbă de la o epocă la alta - *ce este frumos într-o anumită epocă nu este neapărat frumos într-o altă.*

Frumosul reprezintă un fenomen complex deosebit de fluid. Definirea conceptului de frumos, datează de la începutul civilizației. Epocile și societățile și-au dezvoltat propriile interpretări ale acesteia, răsfoind prin filele secolelor trecute putem observa mari gânditori ai lumii care încearcă să definească teoria frumosului [7].

În cultura antichității, când valorile spirituale erau concepute și apreciate sincretic, frumosul este contopit în mod frecvent cu binele, adevărul, armonia și utilul. Iar aceste valori treceau reciproc una peste alta. Înteleptul filosof antic **Platon**, *consideră frumosul, armonia, adevărul și binele într-o neîntreruptă fuziune* [2].

Sfântul Augustin, preot și un mare gânditor din perioada medievală, el va fi cel care va da formula paradigmatică a Marii Teorii: - *”Numai frumosul place; în frumos – forme; în forme – proporțiile; în proporții – numerele”*. Se consideră, de asemenea, că sunt câteva teze conexe ale Marii Teorii: - *caracterul rațional al frumosului; caracterul cantitativ al frumosului; caracterul obiectiv al frumosului; dimensiunea metafizică a frumosului (afirmată și de pitagorici și de Heraclit, dar și de stoici și de gânditorii creștini)* [1].

Immanuel Kant, reprezentat al iluminismului în estetică a elaborat o estetică pornind de la poziția pe care o ocupă frumosul și arta, derivate din facultatea de judecată, o facultate mediatore între intelect și rațiune. În cadrul acestei estetici: - **frumosul ne place pur și simplu, nu prin impresia simțurilor, nici prin concept.** Immanuel Kant este cel care va descrie trăsăturile specifice cele mai importante în privința definirii naturii frumosului. Două asemenea clarificări sunt mai mult decât importante, sunt esențiale: - **toate criteriile despre frumos sunt individuale; frumosul este confirmat de fiecare obiect luat în parte și el nu poate fi încheșat în confirmări generale** [3, 4].

Poporul nostru fiind strâns legat de folclor, de tradițiile naționale înrădăcinate la țară, la rândul lor folclorul încearcă și el să definească în mod semnificativ acest aspect fundamental în proverbul popular: **„Nu-i frumos ce e frumos, e frumos ce-mi place mie”**, de asemenea expresia **„Frumusețea este în ochii privitorului”** exprimă același lucru.

Publicul s-a schimbat foarte mult de-a lungul timpului. Inițial, acesta era foarte restrâns, format din aristocrație, singura clasă socială care avea educația și resursele necesare pentru a ”gusta” arta frumosului. În epoca modernă asistăm la o creștere foarte mare a publicului, ca urmare a procesului de urbanizare, de democratizare a accesului la cultură, a extinderii procesului de învățământ și a mijloacelor de comunicare în masă. În lucrările sale publicul pricepe libertatea formei relaxante nu rigide, un spirit dinamic pozitiv. Frumosul în zile noastre capătă o nouă amploare, noi viziuni, noi cercetări și constatări.

În condițiile înaltei evoluții sociale și a definirii în secolul al XXI-lea ca fiind un secol unde avem o informatizare excesivă și viteză de distribuție a informației. Apariția noilor tehnologii schimbă modul de percepție și generează noi forme ale culturii vizuale și a frumosului. Se pune accent pe design ecologic, pe ambalaje pe reclamă pe originalitate, fantezia și expresivitatea. Dacă privim atent la ce se întâmplă în lumea designului interior, al designului de produs, industrial sau a arhitecturii și artelor vizuale, putem observa că

aceste medii de exprimare artistică, tehnică și intelectuală, încep să se întreprindă între ele. De fapt, designul se află la granița greu de delimitat dintre artă și știință, dintre partea estetică și partea funcțională.

Privind pe scena internațională a arhitecților și designerilor putem observa că aceștia lucrează împreună la foarte multe proiecte, iar multe firme de arhitectură sunt formate din echipe de designeri, ingineri și arhitecți care lucrează în echipă din fazele incipiente până la finalitatea proiectelor. Folosindu-se de inginerie acestea au libertatea de a implica metode noi ale frumosului caracteristice funcționalității, unde se pune accent pe casa modern, o casă inteligentă, bine zonată, după principiile multifuncționalității oferind locatarului oportunitatea de spațialitate și confort, cu piese de mobilier încorporate în carcasa destul de complicate și bine gândite și personalizate designului interior [5, 6].

Teoria frumosului și estetica de design interior în secolul XXI-lea, avem parte de o avalanșă de idei cu privire la amenajarea fiecărui colț din locuință, utilaje multifuncționale și pune la dispoziția consumatorilor produse inteligente - bucătăriile încorporate - bucătărie insulă (fig.1). Corpuri de mobilier cu tot felul de utilaje computerizate în care la o mică mișcare se poate porni un aragaz sau un cuptor cu microunde, sau o carte online cu rețete, sau o masă de luat cina cu scaune încorporate în bucătărie. Tot felul de mobilier transformabil, care au mai multe funcții pe lângă funcția estetică.

Figura 1. Bucătărie inteligentă, contemporană

Un alt accent al esteticii de design interior este asigurarea spațiului locuinței cu iluminarea naturală și artificială care are abilitatea de a modifica întregul aspect al unei încăperi: general, regional, decorative, prin folosirea diverselor corpuri de iluminat care împreună crează adevărate opere de artă, aplicate la nivel pereți, tavan, mobilier, scări etc. (fig. 2).

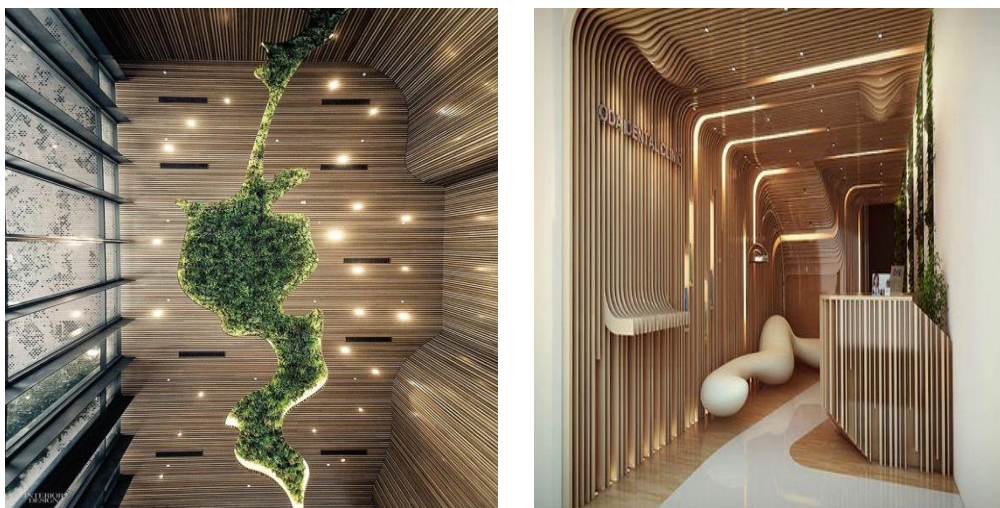

Figura 2. Diferențierea iluminatului în interior

Un aspect diferit se atestă interiorului de astăzi prin folosirea oglinzilor, sticlei colorate, desenate, transparente și mate, plasticul sub diverse forme libere, parametrice în culori deosebite, cu tot felul de texture etc. Atât designerii cât și artiștii plastici astăzi preferă să experimenteze liber, fluid cu noi forme și idei (fig.3), în arhitectura spațiului de interior aceste forme emană energie și setimente profunde, conferindu-i interiorului personalizare.

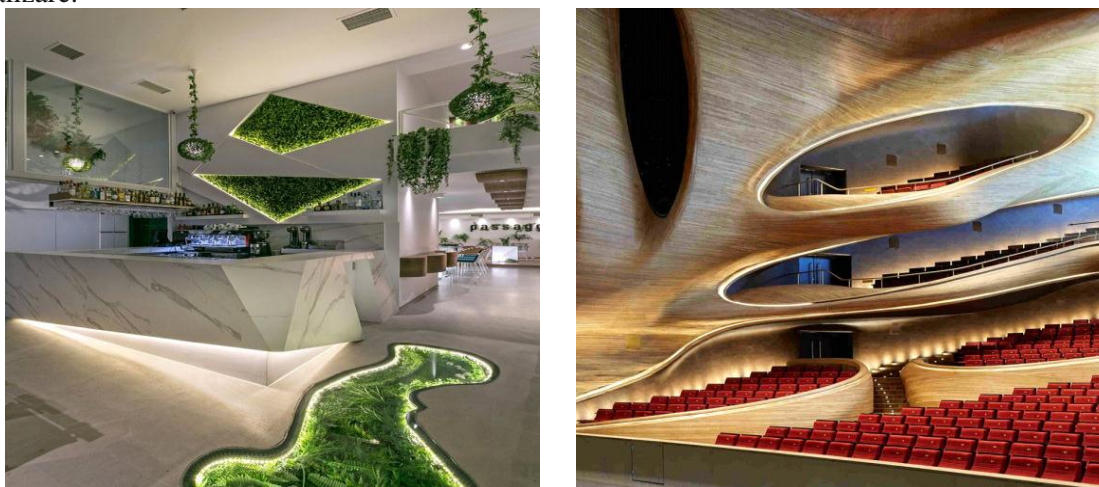

Figura 3. Forme libere în interioare

Unul dintre artiștii designului secolului prezent este **Karim Rashid**, care continuă să uluiască lumea cu proiectele sale vizionare, adevărate iconuri ale secolului XXI-lea. El și-a pus amprentă asupra prezentului revoluționând acest domeniu prin stilul intitulat - Minimalism Senzual. În designul interior el folosește forme moi, organice, prietenoase ce sugerează tactilitate, extrem de confortabile (fig.4). Minimalismul Senzual „democratizează” designul, dezvoltând un nou limbaj, o nouă semantică și chiar o nouă estetică: - *„Prea mult timp designul a aparținut numai elitelor sau unor culturi insulare. Vreau să fac parte din viața cât mai multor oameni, cărora să le arăt că lumea poate fi un loc mai inspirat și mai creativ”*. Proiectele sale sunt inspirate din copilărie, de la fiecare cântec, gust, priveliște, sunet sau sentiment. Fie că proiectează modele pentru tapete sau bijuterii, corpuri de iluminat, mobilier stradal sau de interior, electrocasnice, amenajări interioare, arhitectură Karim Rashid, combate vehement șabloanele tradiționale reușind să aducă prezentul în design într-un mix artistic inconfundabil de forme și culori. Piesele sale reușesc să se distingă în peisajul designului contemporan prin formele inedite, materialele și tehnologiile momentului și nu în ultimul rând prin culorile vibrante.

O altă personalitate din lumea designului industrial - **Fabio Novembre**, designer italian care poate fi definit prin două cuvinte: *excentricitate și stil*. În lumea lui Fabio Novembre contează atât produsul cât și modul în care este prezentat acesta. Toate creațiile designerului ne lasă impresia că fac parte dintr-o lume mai amplă, care are continuitate și în afara spațiului tipărit sau al imaginilor de prezentare. Fabio Novembre, adoptă un stil suprarealist de exprimare și spațiile sau obiectele proiectate ne poartă într-o lume paralelă definită de mister și imagini contradictorii [7].

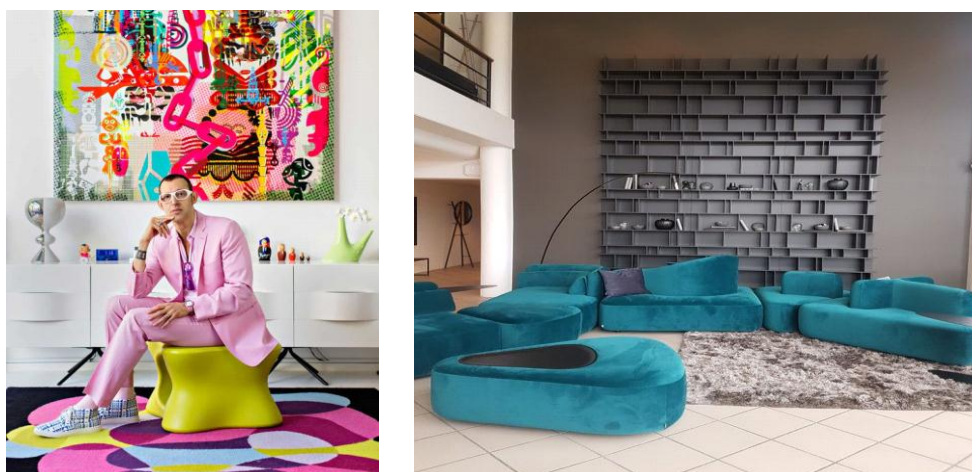

Figura 4. Interioarele designului Karim Rashid

Consider că secolul al XXI-lea ne aduce modificări nu doar numai asupra tehnologiilor sau asupra sistemelor economice, al designului și al artei, ci și al indivizilor și al modului lor de gândire, a percepției frumosului și al designului care nu poate fi insensibil.

Bibliografie:

1. Marrou, Henri-Irenée, *Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice*, traducere de Dragan Stoianovici și Lucia Wald, Editura Humanitas, București, 1997;
2. Gheorghe Pascalau, *Platon. Dialoguri socractice*, Editura Humanitas, 2015;
3. Emmanuel Kant, *Despre frumos și bine*, (1981), Editura Minerva;
4. Immanuel Kant, *Observații asupra sentimentului de frumos și sublim*, traducere de Rodica Croitoru, Editura All, București, 2008, 120 pag., ISBN 5-322-00020-8;
5. Covataru Dan, *Simbol și metaforă în creație proprie*, 2005, Editura Artes, Iasi;
6. Dumitru Ardei, *Design*, Editura Printech, 2000, Bucuresti;
7. Gadamer H., *Actualitatea frumosului*, Editura Polirom, Iași, 2000.